

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	6	6	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Политическа социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	1	4
---	---	---	---

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ СПЕЦ-СЕМИНАР

БИОПОЛИТИКАТА: ИСТОРИЧЕСКИ ФОРМИ И НАСТОЯЩЕ

Преподаватели: Гл. ас. д-р Вероника Симеонова Димитрова/ Гл. ас. д-р Момчил

Емилов Христов

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	-
	Семинарни упражнения	30
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Доклад/Презентация	15
	Курсов учебен проект	10
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	20
Обща извънаудиторна заетост		45
ОБЩА ЗАЕТОСТ		75
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		1,5
ОБЩО ЕКСТ		2,5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	50%
2.	Изпит - представяне и обсъждане на научноизследователски проект	50%

Крайната оценка се формира на база участие в тематичните дискусии на семинарни занятия и представяне и обсъждане на научно-изследователски проект

Критерии на оценяване	
За оценка „Отличен“	<ul style="list-style-type: none">Активно участие в дискусиите на семинарни занятия.Разработен изследователски проект, включващ ясно дефинирани предмет, цели, методи, отлично владение на понятийния апарат, както и работа с библиография от задължителната и допълнителна литература.
За оценка „Много добър“	<ul style="list-style-type: none">Участие в дискусиите на семинарни занятия.

	<ul style="list-style-type: none"> • Разработен изследователски проект, включващ дефиниран предмет, цели, методи, много добро владее на понятийния апарат, както и работа със задължителната литература.
За оценка „Добър“	<ul style="list-style-type: none"> • Разработен изследователски проект, включващ дефиниран предмет, цели, методи, добро владее на понятийния апарат, както и работа със задължителната литература.
За оценка „Среден“	<ul style="list-style-type: none"> • Разработен изследователски проект, включващ дефиниран предмет, цели, методи, както и работа със задължителната литература.

Анотация на учебната дисциплина:

Семинарът има за цел да въведе – посредством серия от колективни дискусии и интерпретации на основни теоретични, методологически и емпирични текстове – в бързо очертаващата се през последните двайсет години област на изследванията на онази форма на модерна власт върху биологичния живот, която Мишел Фуко определи в средата на 1970-те години като „биополитика“. Основните задачи се състоят: А) в това да се демонстрира палитрата от разнообразни методологически фокуси, които тези изследвания приемат и различните социалнополитически реалии, които изваждат наяве: от микровластовите способности за контрол върху биологичното възпроизводство на населението и появата на темата за „расата“ като обект на управление в средата на XIX и началото на XX в., до трансформациите в институцията на гражданството (раждането на т. нар. „биологично гражданство“) в следствие на появата на нови инструменти за обективизиране на живота в областта на генетиката, геномиката и биотехнологиите в края на XX и началото на XXI век; Б) да бъдат проследени разнообразни изследвания на връзката между власт и знание, преплитането между политики и школи в научната медицина, които определят фокусирането на биовластта. И не на последно място – да се формира способност за формулиране на самостоятелен изследователски проблем в областта на биополитиките и да стимулира изследвания на магистри в областта.

Предварителни изисквания:

Няма

Очаквани резултати:

Усвояване на основни методологически инструменти и придобиване на умения за дефиниране на исторически и съвременни биополитически казуси и феномени; способност за формулиране на изследователски проблем в областта на изследванията на биополитиките и провеждане на самостоятелно изследване.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Що е биополитика? Теоретично формулиране на темата и първи очертания на проблематиката (Мишел Фуко).	3 ч. упр.
2	Съвременни теоретизации и техните политически и научни ракурси (Жил Делюз, Джорджо Агамбен, Антонио Негри и Майкъл Харт, Мичъл Дийн, Николас Роуз)	4 ч. упр.
3	Методологически проблеми и инструменти за изследване на биополитиката.	4 ч. упр.
4.	Развитие на биополитиката в западноевропейски контекст (медицина, обществена хигиена, полиция, психиатрия, право, градоустройство и социална политика през XIX в.).	4 ч. упр.
5.	Конструиране на видовото/биологическото тяло. Наука и биополитика – към различните биополитически проекти на модерната медицина. Здравеопазване и медицина от края на XIX и началото на XX век (българският случай).	4 ч. упр.
6.	Хигиена, евгеника и расова хигиена от началото на XX век. Проектът на социалната медицина от средата на XX век. Как се съотнасят с биополитиките с	4 ч. упр.

	различните исторически евгенични проекти? Биополитики и репродукция.	
7.	Променящите се граници на биополитиките в рамките на процесите на глобализация	4 ч. упр.
8.	Генетика, геномика и биополитика на молекулярно ниво.	3 ч. упр.

Библиография

- Агамбен, Джорджо, *Ното Sacer*, Критика и хуманизъм, С., 2004.
- Канушев, Мартин, „Биополитика и човешки права – към генеалогия на проблема за евтаназията”, в сп. *Социологически проблеми*, бр. 1-2/2006.
- Негри, Антонио, Майкъл Харт, „Предговор към *Империя*”, в *Култура*, бр. от 20.12.2002.
- Фуко, Мишел, „Защо да изучаваме властта: въпросът за субекта”, в Мишел Фуко, *Генеалогия на модерността*, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, С., 1992.
- Фуко, Мишел, „Как се упражнява властта?”, в Мишел Фуко, *Генеалогия на модерността*, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, С., 1992.
- Фуко, Мишел, „Раждане на биополитиката”, в Мишел Фуко, *Генеалогия на модерността*, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, С., 1992.
- Фуко, Мишел, *Волята за знание*, ЕА, Плевен, 1993.
- Фуко, Мишел, *Раждане на клиниката*, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, С., 1994.
- Фуко, Мишел, „Примките на властта”, в *Социологически проблеми*, бр. 1-2/1997.
- Фуко, Мишел, „Властовите отношения минават през телата”, в Мишел Фуко, *Власт (антология)*, съст. Антоанета Колева и Деян Деянов, Критика и хуманизъм, С., 1997.
- Фуко, Мишел, „Окото на властта”, в Мишел Фуко, *Власт (антология)*, съст. А. Колева и Д. Деянов, Критика и хуманизъм, С., 1997.
- Фуко, Мишел, „Управляемостта”, в Мишел Фуко, *Власт (антология)*, съст. Антоанета Колева и Деян Деянов, Критика и хуманизъм, С., 1997.
- Фуко, Мишел, „Уточнения относно властта”, в Мишел Фуко, *Власт (антология)*, съст. Антоанета Колева и Деян Деянов, Критика и хуманизъм, С., 1997.
- Фуко, Мишел, *Надзор и наказание*, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, С., 1998.
- Фуко, Мишел, „Трябва да защитаваме обществото”. *Курс в Колеж дьо Франс, 1975-1976*, ЛИК, С., 2003.
- Фуко, Мишел, „Встъпителна лекция от курса *Раждане на биополитиката*, Колеж дьо Франс, 1978-1979 г.”, в: сп. *Социологически проблеми*, бр. 1-2/2006.
- Христов, Тодор, „Новогодишна биополитика”, в сп. *Социологически проблеми*, бр. 1-2/2006.
- Чоу, Рей, „От биовласт към етническо различие”, в сп. *Социологически проблеми*, бр. 1-2/2006.
- Adams, Mark. *The wellborn science: eugenics in Germany, France, Brazil, and Russia*, Oxford University Press, New York, 1989.
- Armstrong, D. 1995. “The Rise of Surveillance Medicine”. in *Sociology of Health and Illness*, Vol. 17, № 3, pp. 393-404.
- Armstrong, David, “The Social Space of Illness”. In: Porter, Dorothy. *Social Medicine and Medical Sociology in the Twentieth Century*, Rodopi, Amsterdam, 1997.
- Armstrong, David. *A new history of identity : a sociology of medical knowledge*. Basingstoke : Palgrave, 2002.
- Armstrong, David. 1984. “The patient’s view”, in *Social science and medicine*, v.18, no.9
- Armstrong, David. *Political anatomy of the body: medical knowledge in Britain in the Twentieth century*, Cambridge University Press, New York, 1983.
- Bucur, M. *Eugenics and Modernization in Interwar Romania*. University of Pittsburgh Press, 2002.
- Cunningham, Andrew, “Transforming plague. The laboratory and the identity of infectious disease”. in Andrew Cunningham, Perry Williams *The Laboratory Revolution in Medicine*, Cambridge University Press, London, 1992.
- Dean, Mitchell, *Governmentality. Power and Rule in Modern Society*, SAGE, London, 1999.
- Dean, Mitchell, *Governing Societies. Political Perspectives on Domestic and International Rule*, Open University Press, New York, 2007.

- Gottweis, Herbert, "Biobanks in action. New strategies in the governance of life", in H. Gottweis and A. Petersen (eds.), *Biobanks. Governance in Comparative Perspective*, Routledge, London and New York, 2008.
- Hamlin, Christopher. *A science of impurity : water analysis in nineteenth century Britain*, Hilger, Bristol, 1990.
- Hamlin, Christopher. *Public health and social justice in the age of Chadwick: Britain, 1800-1854*, Cambridge University Press, Cambridge, 1998.
- Jones, Colin, Roy Porter (editors). *Reassessing Foucault: power, medicine, and the body*, Routledge, New York, 1994.
- Negri, Antonio, Michael Hart, *Empire*, Harvard University Press, Harvard, 2000.
- Porter, Dorothy, *Health, Civilization and the State. A History of Public Health from Ancient to Modern Times*, Routledge, London, 2005.
- Porter, Dorothy. *Health Citizenship. Essays in Social Medicine and Biomedical Politics*. London: University of California Medical Humanities Press, 2011
- Porter, Dorothy (ed.). 1997. *Introduction*. In: Porter, Dorothy (ed.). *Social Medicine and Medical Sociology in the Twentieth Century*. Amsterdam-Atlanta: GA Rodopi
- Rabinow, Paul, *Making PCR. A Story of Biotechnology*, University of Chicago Press, Chicago, 1996.
- Rose, Nikolas, *Powers of Freedom. Reframing Political Thought*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
- Rose, Nikolas, *Politics of Life Itself. Biopower, Medicine, and Subjectivity in Twenty-First Century*, Princeton University Press, Princeton, 2006.
- Rose, Nikolas. *Governing the soul: the shaping of the private self*, Free Association Books, New York, 1999.
- Taussig, Karen-Sue et al. "Flexible Eugenics: Technologies of the Self in the Age of Genetics", in: J. X. Inda (ed.), *Anthropologies of Modernity. Foucault, Governmentality, and Life Politics*, Blackwell, Oxford, 2005.

Март 2016 г.

Съставили:

**Гл. ас. д-р. Вероника Димитрова,
Гл. ас. д-р Момчил Христов**